

Людмила ДІВНІЧ,
здобувачка вищої освіти

Науковий керівник: Дмитро МЕЛЬНИЧУК
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри психології та соціального забезпечення
(Державний університет «Житомирська політехніка»)

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ТА ПРИНЦИПИ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ РОБОТИ ІЗ ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Засади та принципи соціального супроводу та реабілітаційної роботи із дітьми з особливими освітніми потребами мають відповідати статтям Конвенції ООН щодо прав осіб з інвалідністю, ратифікованої Законом України № 1767-VI від 16 грудня 2009 року [1], де унормовано, що держави-учасниці забезпечують права та обов'язки осіб з інвалідністю стосовно опікунства, піклування, опіки, усиновлення дітей, а також визнають право осіб з інвалідністю на освіту. Для реалізації цього права без дискримінації й на підставі рівності можливостей держави-учасниці забезпечують інклюзивну освіту на всіх рівнях та навчання протягом життя, сприяючи гармонійному розвитку людського потенціалу, гідності та самоповазі, повазі до прав людини, усталенню основоположних свобод; прагнуть до розвитку особистості, талантів і творчості осіб з інвалідністю, а також їхніх розумових і фізичних здібностей у найповнішому обсязі; прагнуть до надання особам з інвалідністю можливості брати ефективну участь у житті вільного суспільства. Серед іншого, під час реалізації визначених прав держави-учасниці сприяють тому, щоб:

- особи з інвалідністю не виключалися через інвалідність із системи загальної освіти, а діти з інвалідністю – із системи безплатної та обов'язкової початкової або середньої освіти;

- особи з інвалідністю мали нарівні з іншими доступ до інклюзивної, якісної та безплатної початкової й середньої освіти в місцях свого проживання;

- особи з інвалідністю отримували всередині системи загальної освіти необхідну підтримку для полегшення їхнього ефективного навчання в умовах, які максимально сприяють засвоєнню знань і соціальному розвитку, відповідно до мети повного охоплення; вживались ефективні заходи з організації індивідуалізованої підтримки.

Тож, робота із дітьми з особливими освітніми потребами має набувати форм багаторівневої системи, що включатиме різні аспекти реабілітаційного процесу та супроводу. Можна погодитись з авторами [2], що така система має враховувати запити дитини, інтереси та обов'язки усіх сторін взаємин, спрямованих на соціальний супровід та реабілітацію:

- дитина з особливими освітніми потребами: підтримка фізичного здоров'я, формування особистості, емоційна підтримка, задоволення соціальних та освітніх потреб;

- сім'я: забезпечення фінансової підтримки, житлові умови, навички догляду та навчання дитини, вирішення емоційних проблем, подолання соціальної ізоляції;

- фахівці із супроводу та реабілітації: профілактика та підтримання здоров'я дитини, розроблення, впровадження та застосування спеціальних методів освіти і виховання дітей та батьків, забезпечення допомоги, інформування про ресурси, сімейна та групова робота, захист інтересів дітей та сім'ї;

-представники законодавчої та виконавчої влади: створення та впровадження відповідної системи захисту прав та обов'язків дітей з інвалідністю та їх сімей;

- суспільство: зміна ставлення до дітей з інвалідністю та сімей з дітьми з інвалідністю, зменшення впливів, що шкодять здоров'ю та життєдіяльності людини, створення дружнього для осіб з інвалідністю соціального середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конвенція про права осіб з інвалідністю. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text

2. Грищенко С.В., Михієнко Л.П. Соціальна реабілітація дітей з особливими освітніми потребами. 2023. С. 25-31. URL:
<http://surl.li/srijhk>